

Cùng với những hình thức bãi công của công nhân, nổi dậy của nông dân đòi ruộng đất, đấu tranh nghị trường để thành lập các chính phủ tiến bộ, cao trào đấu tranh vũ trang bùng nổ mạnh mẽ ở Mỹ Latinh, biến châu lục này thành “Lục địa bùng cháy”. Phong trào đấu tranh vũ trang chống chế độ độc tài ở các nước Vê-nê-xuê-la, Goátê-ma-la, Cô-lôm-bi-a, Pê-ru, Ni-ca-ra-goa, Chilê, En Xan-va-đo v.v. diễn ra liên tục. Kết quả là chính quyền độc tài ở nhiều nước Mỹ Latinh đã bị lật đổ, các chính phủ dân tộc dân chủ được thiết lập.

2. Tình hình phát triển kinh tế – xã hội

Sau khi khôi phục độc lập, giành được chủ quyền, các nước Mỹ Latinh bước vào thời kỳ xây dựng và phát triển kinh tế – xã hội, đạt được những thành tựu đáng khích lệ. Một số nước đã trở thành *nước công nghiệp mới* (viết tắt theo tiếng Anh là NICs) như Braxin, Argentina, Mê-hi-cô.

Trong những thập kỷ 50 – 70 của thế kỷ XX, tỉ lệ tăng trưởng kinh tế quốc dân bình quân của các nước Mỹ Latinh là 5,5%. GDP năm 1960 là 69,4 tỉ USD ; đến năm 1979, con số này tăng lên 599,3 tỉ USD.

Với Cuba, sau khi cách mạng thành công, Chính phủ cách mạng do Phi-đen Cát-xtơ-rô đứng đầu đã tiến hành những cải cách dân chủ (cải cách ruộng đất, quốc hữu hoá các xí nghiệp của tư bản nước ngoài,...). Đến năm 1961, Chính phủ Cuba tuyên bố bắt đầu tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Với sự nỗ lực của nhân dân và sự giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa, Cuba đạt được nhiều thành tựu to lớn : từ một nền nông nghiệp độc canh (mía) và nền công nghiệp đơn nhất (khai thác mỏ), Cuba đã xây dựng được một nền công nghiệp với cơ cấu các ngành hợp lý và nền nông nghiệp với sản phẩm đa dạng (mía, lúa, rau, quả, cà phê, thuốc lá, cao su, chăn nuôi,...). Cuba đạt được thành tựu cao trong các lĩnh vực văn hoá, giáo dục, y tế, thể thao,...

Đến thập kỷ 80, các nước Mỹ Latinh gặp nhiều khó khăn : sự suy thoái nặng nề về kinh tế, lạm phát tăng nhanh, khủng hoảng trầm trọng, nợ nước ngoài chồng chất, dẫn đến nhiều biến động về chính trị.

Sự tăng trưởng kinh tế liên tục giảm : 3,9% (1986), 2,7% (1987), 0,3% (1988), – 0,5% (1989) và –1,2% (1990). Lạm phát đạt tới con số kỷ lục : 1 200%/năm, riêng Argentina là 4 900%/năm. Nợ nước ngoài lên tới 410 tỉ USD (1989).

Sau thất bại trong vụ tranh chấp chủ quyền quần đảo Marvinát với Anh (4 – 1982), chế độ độc tài bị xoá bỏ ở Argentina, mở đầu quá trình dân sự hoá chính quyền ở hàng loạt nước Mỹ Latinh khác : Bô-lí-vi-a (1982), Braxin (1985), Haiti (1986), Chilê (1988), En Xan-va-đo và Uruguay (1989).